

DECIZIE

02 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Petru Moraru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, împotriva hotărârii din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eduard Dolghințev împotriva SRL „Nistor” și Ivan Nistor, intervenient accesoriu BC „FinComBank” SA cu privire la anularea contractelor de constituire a dreptului de suprafață și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Edineț de a radia dreptul de suprafață,

c o n s t a t ă:

La data de 31 martie 2015, avocatul Leonid Popescu, în interesele lui Eduard Dolghințev, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în instanța de insolabilitate împotriva SRL „Nistor”, Ivan Nistor, intervenient accesoriu BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA (BC „FinComBank” SA) solicitând anularea contractului din 01 ianuarie 2014 cu privire la dreptul de suprafață, încheiat între SRL „Nistor” și Ivan Nistor, anularea contractului de constituire a dreptului de suprafață, încheiat între Vadim Cernei, în numele SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, autentificat de notarul public Tatian Cristina la 26 februarie 2015, sub nr. 935, obligarea Oficiului Cadastral Edineț să radieze înscrisul din Registrul bunurilor imobile privind dreptul de suprafață după Ivan Nistor asupra terenului pentru construcții cu număr cadastral 4101000614, cu suprafața totală de 0,0462 ha, amplasat în or. Edineț, str. 31 august 1989, nr. 8a.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 03 noiembrie 2014, SRL „Nistor” s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolabilitate față de sine, din motivul incapacității de plată.

Prin încheierea din 05 noiembrie 2014 a Curții de Apel Bălți s-a admis spre examinare cererea introductivă, iar în scopul prevenirii modificărilor stării bunurilor SRL „Nistor”, în perioada de până la intentarea procesului de insolabilitate, s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare. ÎI „Cernei Vadim” a fost desemnată administrator provizoriu. Totodată, întru asigurarea examinării juste și prompte a

cererii, s-a aplicat sechestrul pe toate bunurile debitorului SRL „Nistor”; s-a aplicat interdicția de înstrăinare de către debitor a bunurilor sale; s-au suspendat actele de executare intentate față de SRL „Nistor”; s-a transmis spre păstrare administratorului provizoriu bunurile ce aparțin cu drept de proprietate debitorului SRL „Nistor”, aflate în posesia debitorului.

Menționează că, la 20 februarie 2015, administratorul provizoriu al SRL „Nistor”- Vadim Cernei a solicitat permisul înregistrării contractului din 01 ianuarie 2014 cu privire la dreptul de suprafață a terenului cu număr cadastral 4101000614, amplasat în or. Edineț, str. 31 august 1989, nr. 8a, încheiat la data de 01 ianuarie 2014 între Ivan Nistor și SRL „Nistor”.

Prin încheierea din 25 februarie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea administratorului provizoriu al SRL „Nistor”- Vadim Cernei și s-a permis înregistrarea contractului cu privire la dreptul de suprafață asupra terenului cu număr cadastral 4101000614 din or. Edineț, str. 31 august 1989, nr. 8a, încheiat la 01 ianuarie 2014, între Ivan Nistor și SRL „Nistor”, la Oficiul Cadastral Edineț, ÎS „Cadastru”.

La data de 09 martie 2015, administratorul provizoriu al SRL „Nistor” - Vadim Cernei a înaintat o cerere prin care a solicitat ridicarea sechestrelor și interdicțiilor aplicate pe bunurile din masa debitoare, ce au fost înstrăinate de pînă la primirea cererii introductive, conform art. 5 alin. (5) al Legii insolvenței, și anume ridicarea sechestrelor și interdicțiilor aplicate pe terenul pentru construcții, număr cadastral 4101000614, cu suprafața totală de 0,0462 ha și pe construcția comercială, număr cadastral 4101000614,01, cu suprafața totală de 130,3 m.p., amplasate în or. Edineț, str. 31 august 1989, nr. 8a, pentru a-i permite lui Eduard Dolghințev să-și înregistreze dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Edineț.

Indică că, bunurile imobile au fost procurate de Eduard Dolghințev la licitația desfășurată de către executorul judecătoresc Marcela Bordeianu la 23 aprilie 2014.

Prin încheierea din 10 martie 2015 a instanței de insolvență s-a admis cererea administratorului provizoriu al SRL „Nistor”-Vadim Cernei și s-au anulat sechestrul și interdicțiile aplicate pe terenul pentru construcții, număr cadastral 4101000614, cu suprafața totală de 0,0462 ha și pe construcția comercială, număr cadastral 4101000614,01, cu suprafața totală de 130,3 m.p., amplasate în or. Edineț, str. 31 august 1989, nr. 8a, pentru înregistrarea dreptului de proprietate.

Susține că, prin încheierea din 10 martie 2015, instanța de insolvență a stabilit cu certitudine că Eduard Dolghințev a dobândit aceste bunuri într-un mod legal și cu bună-credință la licitație, iar legalitatea desfășurării licitației a fost confirmată prin încheierea din 30 aprilie 2014 a judecătoriei Edineț.

Afirmă că, administratorul provizoriu Vadim Cernei a dus în eroare instanța de insolvență, prin solicitarea înregistrării dreptului de suprafață după Ivan Nistor, a creat impedimente dobânditorului de bună-credință Eduard Dolghințev și favorizându-l pe Ivan Nistor.

Specifică că, s-a permis înregistrarea contractului din 01 ianuarie 2014, însă în realitate a fost înregistrat dreptul de suprafață în baza contractului din 26 februarie 2015, încheiat între Vadim Cernei, în numele SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în numele lui Ivan Nistor, autentificat de notarul public Tatian Cristina.

Declară că, deoarece Oficiul Cadastral Edineț refuză să înregistreze contractul

de suprafață din 01 ianuarie 2014 din motivul neautentificării notariale, Vadim Cernei a întocmit un nou contract, care l-a semnat personal și l-a autentificat notarial, prin ce și-a depășit atribuțiile sale prevăzute de Legea insolvenței.

Consideră că, administratorul provizoriu nu a fost în drept să încheie tranzacții în numele societății debitoare la constituirea unor drepturi reale în folosul unor persoane, care au fost persoane de răspundere ale debitorului, chiar și dacă vizează bunurile din masa debitoare.

Remarcă că, contractul din 26 februarie 2015, încheiat între Vadim Cernei, în numele SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, urmează a fi declarat nul, conform art.231 Cod civil - nulitatea actului juridic încheiat în urma înțelegerii dolosive.

Prin hotărârea din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Eduard Dolghințev și s-a anulat contractul cu privire la dreptul de suprafață încheiat între SRL „Nistor” și Ivan Nistor la data de 01 ianuarie 2014; s-a anulat contractul de constituire a dreptului de suprafață încheiat între Vadim Cernei-administratorul provizoriu SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, autentificat de notarul public Tatian Cristina la 26 februarie 2015 sub nr. 935; s-a respins cerința lui Eduard Dolghințev privind obligarea Oficiului Cadastral Edineț să radieze înscrisul din Registrul bunurilor imobile privind dreptul de suprafață după Ivan Nistor asupra terenului pentru construcții cu număr cadastral 4101000614, cu suprafața totală de 0,0462 ha, amplasat în or. Edineț, str. 31 august, 8a.

Prin încheierea din 22 iulie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a corectat eroarea comisă în dispozitivul hotărârii din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți referitor la denumirea corectă a pîrîului SRL „Nistor”, în loc de SRL „Nistpr” și numărul cadastral „4101000614” în loc de „4101006614”.

La data de 30 septembrie 2015, Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, au declarat recurs împotriva hotărârii din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți solicitînd casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța declară nulitatea contractului din 01 ianuarie 2014 din motivul nerespectării formei autentice fără a face trimitere la norma de drept, iar conform legislației în vigoare forma autentică a contractului de suprafață nu este o condiție de valabilitate a contractului.

Consideră că, instanța de insolvență a interpretat greșit art. art.66, 68 ale Legii insolvenței, care prevăd competențele administratorului și a lichidatorului. În perioada semnării contractului, Vadim Cernei era numit administrator provizoriu, competențele căruia sunt prevăzute în art. 25 al Legii insolvenței.

Susține că, în baza încheierii instanței de insolvență din 25 februarie 2015 s-a admis cererea administratorului provizoriu al SRL „Nistor” - Vadim Cernei și s-a permis înregistrarea contractului cu privire la dreptul de suprafață a terenului cu număr cadastral 4101000614, amplasat în or. Edineț, str 31 August 8a, încheiat la 01 ianuarie 2014, între Ivan Nistor și SRL „Nistor”. Conform Legii cadastrului, lui Vadim Cernei i-au fost create impedimente în executarea încheierii.

Menționează că, art. 25 alin.(5) lit.h) al Legii insolvenței, administratorul provizoriu era competent de a semna contractul de suprafață.

Remarcă ca fiind greșită concluzia instanței de insolvabilitate referitor la faptul că la momentul încheierii contractului terenul și construcția deja erau înstrăinate, deoarece conform certificatului din Registrul bunurilor imobile, intimatul a înregistrat bunul și a dobândit dreptul de proprietate la data de 12 martie 2015, însă contractul de constituire a dreptului de superficie a fost semnat și autentificat la 26 februarie 2015 și înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Edinet la data de 06 martie 2015.

Notează ca fiind greșită și neîntemeiată constatarea instanței de insolvabilitate referitor la nulitatea contractului conform art 227 Cod civil, considerînd că instanța și-a depășit atribuțiile, deoarece intimatul în cererea de chemare în judecată nu a solicitat nulitatea actului juridic în baza art 227 Cod civil.

Indică că, pricina a fost examinată în absența lui Ivan Nistor, parte în proces, care nu a fost înștiințat despre data, locul și ora examinării cauzei, contrar prevederilor Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” pasibil de a fi respins ca fiind tardiv, iar recursul declarat de Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor pasibil de a fi respins ca fiind depus de către o persoană neîmputernicită, cu menținerea hotărîrii recurate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art.8 alin.(1) al Legii insolvabilității, nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege

Din materialele pricinii se constată cu certitudine că instanța de insolvabilitate prin hotărîrea din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți, a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Eduard Dolghințev și a anulat contractul cu privire la dreptul de superficie încheiat între SRL „Nistor” și Ivan Nistor la data de 01 ianuarie 2014, a anulat contractul de constituire a dreptului de superficie încheiat între Vadim Cernei-administratorul provizoriu SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, autentificat de notarul public Tatian Cristina la 26 februarie 2015 sub nr. 935, a respins cerința lui Eduard Dolghințev privind obligarea Oficiului Cadastral Edineț să radieze înscrisul din Registrul bunurilor imobile privind dreptul de superficie după Ivan Nistor asupra terenului pentru construcții cu număr cadastral 4101000614, cu suprafața totală de 0,0462 ha, amplasat în or. Edineț, str. 31 august 1989, nr.8a (f.d.39-44).

La data de 30 septembrie 2015, Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” și Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, au declarat recurs împotriva hotărîrii din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți (f.d.54-55).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt în raport cu probele anexate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art.8 al Legii insolvabilității nr.149 din 29 iunie

2012, potrivit căroră, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În contextul dat, instanța de recurs menționează că din actele pricinii și anume din procesul-verbal al ședinței de judecată din 15 iunie 2015, se constată cu certitudine că Vadim Cernei-administratorul provizoriu SRL „Nistor” a fost prezent în ședința de judecată, și-a expus poziția pe marginea cererii de chemare în judecată examinate, inclusiv și la etapa de explicații și susțineri verbale (f.d.36-38), respectiv a cunoscut despre hotărârea contestată.

În aceste circumstanțe, prin prisma art.8 al Legii insolabilității în coroborare cu art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de atac a hotărârii din data de 15 iunie 2015 pentru recurenți începe să curgă de la data de 16 iunie 2015. Ori, instanța de insolabilitate a asigurat dreptul părților și a asigurat prezența acestora în ședința de judecată, ultimele urmînd să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință conform prevederilor legal și în termenul stabilit.

Cu referire la argumentul precum că Nistor Ivan nu ar fi fost înștiințat despre data ședinței de judecată, instanța de recurs relevă că avizul de recepție (f.d.28) a citației expediate (f.d.27) din materialele pricinii atestă înștiințarea despre data și ora ședinței de judecată, inclusiv și a lui Ivan Nistor.

Tot aici, este de menționat că necățînd la faptul că însăși Vadim Cernei-administratorul provizoriu SRL „Nistor” a participat în ședința de judecată din 15 iunie 2015 la examinarea cererii de chemare în judecată înaintată, cînd și a fost pronunțată hotărârea din 15 iunie 2015, recurenții au primit și hotărârea motivată din 15 iunie 2015 a instanței de insolabilitate la data de 03 august 2015 și 04 august 2015, conform avizelor de recepție (f.d.51-52).

Colegiul reiterează că recursul împotriva hotărârii din 15 iunie 2015 a instanței de insolabilitate, a cărui termen de atac curge de la pronunțarea acesteia, conform art. 8 al Legii insolabilității, a fost depus doar la data de 30 septembrie 2015, cu încălcarea termenului legal de contestare.

În circumstanțele expuse, argumentele expuse în recurs nu pot servi ca temei de casare a actului judecătoresc recurat, în condițiile cînd au omis termenul legal de contestarea a acestuia.

Astfel, Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” prin depunerea cererii de recurs la data de 30 septembrie 2015 și-au exercitat drepturile fără respectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a recursului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității recursului și în consecință, atrage respingerea recursului ca fiind depus cu omiterea termenului de atac.

Instanța de recurs remarcă că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decît într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căroră li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Mai mult de atît, Colegiul menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință față de drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că recursul declarat la 30 septembrie

2015 de Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” împotriva hotărârii din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți, este unul tardiv, declarat în afara termenului legal, fără a fi solicitată repunerea în termen, cu invocarea motivelor întemeiate ce ar justifica încălcarea acestui termen.

Cu referire la recursul declarat de Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, Colegiul consideră necesar de a-l respinge ca fiind depus de o persoană neîmputernicită.

În conformitate cu art. 430 alin.(1) Cod de procedură civilă, sînt în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În conformitate cu art.437 alin. (3) Cod de procedură civilă, în cazul cînd recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

Din materialele pricinii rezultă că Ivan Nistor, prin procura nr. 465 din 02 februarie 2015, a împuternicit-o pe Violeta Nistor, să-i reprezinte interesele în organele competente, inclusiv și în instanțele judiciare (f.d.56-57).

Tot aici, este de menționat că în legătură cu operarea modificărilor în Codul de procedură civilă, la institutul reprezentării în procesul civil, intrate în vigoare la 01 ianuarie 2012, nu se mai admite reprezentarea unei persoane fizice de o altă persoană fizică în lipsa unei licențe pentru exercitarea profesiei de avocat (în cazul instanțelor ierarhic inferioare poate participa și un avocat stagiar).

Astfel, în conformitate cu art. 75 alin.(1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În conformitate cu art. 80 alin.(7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În speță, la materialele cauzei lipsesc careva acte care să ateste dreptul Violetei Nistor de a reprezenta interesele lui Ivan Nistor în procesul civil în instanța de recurs, inclusiv și de a contesta actele de dispoziție a instanței de insolabilitate.

Raportînd speța dată la normele de drept procedural enunțate, Colegiul constată că recursul depus de Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, este unul declarat de o persoană neîmputernicită.

Instanța de recurs reiterează și prevederile art. 46 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prin care R. Moldova și-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care sunt părți și a le invoca inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de același gen. Admiterea spre examinare a recursului depus de către Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor ca fiind depus de o persoană care nu este în drept și împuternicită în conformitate cu legislația în vigoare, ar duce inevitabil la violarea art.6 din CEDO.

În contextul celor menționate, dat fiind faptul că Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” a declarat recursul în afara termenului legal și nu a justificat omiterea acestuia, iar Violeta Nistor a declarat recurs în interesele

lui Ivan Nistor, în lipsa împuternicirilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” ca fiind tardiv, iar recursul declarat de Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, se respinge ca fiind depus de către o persoană neîmputernicită, cu menținerea hotărârii din 15 iunie 2015 a instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge ca fiind tardiv recursul declarat de Vadim Cernei - administratorul provizoriu SRL „Nistor” și recursul declarat de Violeta Nistor, în interesele lui Ivan Nistor, ca fiind depus de către o persoană neîmputernicită.

Se menține hotărârea din 15 iunie 2015 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eduard Dolghințev împotriva SRL „Nistor” și Ivan Nistor, intervenient accesoriu BC „FinComBank” SA cu privire la anularea contractelor de constituire a dreptului de suprafață și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Edineț de a radia dreptul de suprafață.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței:

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Petru Moraru

Oleg Sternioală